

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28.

Fylke: *Trams.*

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: *Hillesög*Emne: *Drikk til maten -*

Bygdelag: -

Oppskr. av: *Car Berthausen*Gard: *Starsletten*(adresse): *Postboks 50, Tramsø.* G.nr. *9* Br.nr. *1*.A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Drikkem av melk har alt av sidan det ble de såkalte "meierier" ansett.
2. Ikke "ferskmelk" og melk. Men den "skummel" melken ble drikket noe av som lerkedrikk. "Skummel" melk, het det i den tid da melken i stedet for silte i skåler og bænken til "laurping" og rømmen rjeract sic rømme - ble hakt i spann og kengt i vask og fløyten fløytt (skummet) av og rjemmet.
3. Lerkedrikk var helst "bleng". Det var si rømmelk og vask i kapp. Det rømme og vask vask og skummel melk, eller vask og såp = rjemmelk i kapp. Det rømme og laget bleng av den "mossa" som stod på rømmelk eller "gammelmelk" som på alle gårdene var oppbevar i "gammelmelk tjuna". Denne var "standtjuna" altså stående med bare en vask. Det drikket mindre av sliket ting enn for ikke a° si indel -
4. Kan ikke sies. I Hillesög har ol helst aldri vært brukt som "hverdags" drikk. Men den sine ta sig selv og gav en rjemning en drøm en noe annet. Heimbrøggning like drømmet med i herredet.

5. Kaffe. Det er vel omkring 150 år siden Kaffe ble innført her? Og smaks sak den ble å bli brukt med Høytiden og til herkende.
6. Den kan sies å være dette: 1870-80 årene så vel som senere. Men enda i senere tid var det brukt diverse slag te.
7. Mårekaffe kl. 7-8. Nauskaffe kl. 4-5 gl. tid. Etter haard kann så førrevidaauskaffe. Nå i våre dager 4-5 ganger og dessuten piiper en og annen også innimellom.
8. Finmalt Kaffe hos på Kjeller når denne er kalt passende Kallt natu på. Traktning er sjelden. Ikke salt men. Ikke Klarestjinn. Aldri eggekall. Kaffen blir klar eller at den er Kallt når Kjeller på stå for varmen. - Spas gjest sjelden og da blot ganske litt som fyller låger. Regler utjevnet.
9. Det er tableten og bare det, has alle Kalonial-handlere. Kallt sukker lages sjelden. Bruin sukker (Kaudis) piiper nesten ikke og brukes ikke. Sukkerkoppene er ikke seet på flere 10-år. Raffinade (parin) brukes ikke i Kaffen!
10. Kan fløyte erholdes blir det brukt, ellers den fra meieriet erholdendes "blåmelk" eller noe ansint melk. Den Kates gjerne en stund for at få dampet ut litt melk. Ikke ost. Ikke egg.
11. Åja, til Kuelde-maten. Dette med bedrøttning er en gammel skikk. Ja, an planter på gården.
12. Kan ikke bemeres. Om noen sak litt Kuer dog man det ikke noe fast anledning, selv om det kan bli adskillig piiping all: alt.
13. Ikke som husholdningsdrukk, men som fjell "vannfjell" ved fest og fart, på dampskipene og alkalene - strømmen er kalt til og ta til, eller som både private og myndighetene ser det svært Kältningsfordrende å sette denne "smarefangsten" blant folk.